

Organizacja opieki paliatywnej w województwie kujawsko-pomorskim

Praktyczny przewodnik dla koordynatorów medycznych

Autor: Przemysław Bławat

Wprowadzenie do opieki paliatywnej

Definicja medycyny paliatywnej

Kompleksowa opieka nad pacjentem i rodziną w obliczu zagrażającej życiu choroby, skupiająca się na jakości życia i łagodzeniu cierpienia.

Opieka paliatywna vs leczenie przyczynowe

Leczenie objawowe i wsparcie psychospołeczne zamiast walki z chorobą – priorytetem jest komfort i godność pacjenta.

Holistyczne podejście

Opieka obejmuje nie tylko wymiar fizyczny, ale także psychiczny, społeczny i duchowy pacjenta oraz jego najbliższych.

Czym zajmuje się opieka paliatywna?

Kontrola objawów

Łagodzenie bólu, duszności, nudności i innych dolegliwości fizycznych – farmakoterapia i metody nefarmakologiczne dostosowane do potrzeb pacjenta.

Wsparcie psychologiczne

Pomoc w radzeniu sobie z lękiem, depresją i stresem związanym z chorobą – rozmowy terapeutyczne dla pacjenta i rodziny.

Opieka duchowa

Wsparcie w poszukiwaniu sensu i spokoju duchowego – towarzyszenie w trudnych momentach, pomoc kapelanów.

Wsparcie rodziny

Edukacja opiekunów, pomoc w organizacji opieki domowej, wsparcie w żałobie – kompleksowa pomoc dla całego systemu rodzinnego.

Dodatkowe możliwości opieki paliatywnej

Wypożyczenie sprzętu medycznego

Koncentrator tlenu, ssak, materac przeciwodleżynowy, wózek inwalidzki i inny niezbędny sprzęt – dostępny bezpłatnie dla pacjentów objętych opieką paliatywną.

Wsparcie wolontariuszy

Pomoc w codziennych czynnościach, towarzyszenie pacjentowi, odciążenie rodziny – wolontariusze stanowią ważne wsparcie emocjonalne i praktyczne.

Fizjoterapia domowa

Rehabilitacja w warunkach domowych dostosowana do możliwości pacjenta – zapobieganie powikłaniom unieruchomienia, poprawa komfortu życia.

Pracownik socjalny

Pomoc w załatwianiu formalności, wsparcie w uzyskaniu świadczeń socjalnych, koordynacja pomocy społecznej dla rodziny pacjenta.

Choroby kwalifikujące do opieki paliatywnej

Nowotwory

- Nowotwory złośliwe (C00-D48)

Choroby układu nerwowego

- Stwardnienie rozsiane (G35)
- Choroba Parkinsona (G20)
- Choroba Alzheimerera (G30)

Choroby układu krążenia

- Niewydolność serca (I50)
- Kardiomiopatie (I42-I43)

Choroby układu oddechowego

- Niewydolność oddechowa (J96)

Inne choroby

- Niewydolność nerek (N18)
- Choroby wątroby (K70-K77)
- Choroby wywołane przez wirus HIV (B20-B24)
- Przewlekłe owrzodzenia odleżynowe (L89)

Dla dzieci obowiązuje szerszy katalog jednostek chorobowych.

Opieka paliatywna – stan obecny

Polska

- Ponad 150 000 pacjentów rocznie
- 545 podmiotów realizujących opiekę paliatywną i hospicyjną
- 224 jednostki stacjonarne (oddziały paliatywne + hospicja stacjonarne)
- Ponad 800 hospicjów domowych

Województwo kujawsko-pomorskie

- 22 świadczeniodawców opieki paliatywnej
- Dominacja modelu domowego
- Placówki stacjonarne i mieszane

Formy opieki paliatywnej w Polsce

Hospicjum stacjonarne

Całodobowa opieka specjalistyczna w dedykowanym ośrodku – wielodyscyplinarny zespół zapewnia kompleksowe wsparcie medyczne, psychologiczne i duchowe.

Opieka domowa

Profesjonalny zespół medyczny odwiedza pacjenta w domu, prowadząc leczenie objawowe. Dostępne są również teleporady i całodobowy kontakt z lekarzem dyżurnym.

Poradnie medycyny paliatywnej

Ambulatoryjna opieka dla pacjentów we wczesnej fazie choroby – konsultacje, planowanie dalszego leczenia i wsparcie dla rodziny.

Procedura zgłoszenia pacjenta do opieki paliatywnej

Skierowanie lekarskie

Uzyskanie skierowania od lekarza rodzinnego lub specjalisty, zawierającego rozpoznanie oraz szczegółowy opis stanu zdrowia pacjenta.

Kontakt z wybraną placówką opieki paliatywnej

Należy skontaktować się bezpośrednio z lokalnym hospicjum lub innym ośrodkiem opieki paliatywnej w celu zgłoszenia pacjenta i weryfikacji wymaganej dokumentacji.

Kwalifikacja i przyjęcie do opieki

Po pozytywnej weryfikacji formalnej i medycznej, pacjent zostaje zakwalifikowany i otrzymuje informację o terminie pierwszej wizyty lub przyjęciu do hospicjum.

Możliwości (kody resortowe e-skierowanie):

Hospicjum domowe – zespół domowej opieki paliatywnej

2180

Oddział opieki paliatywnej – Hospicjum stacjonarne

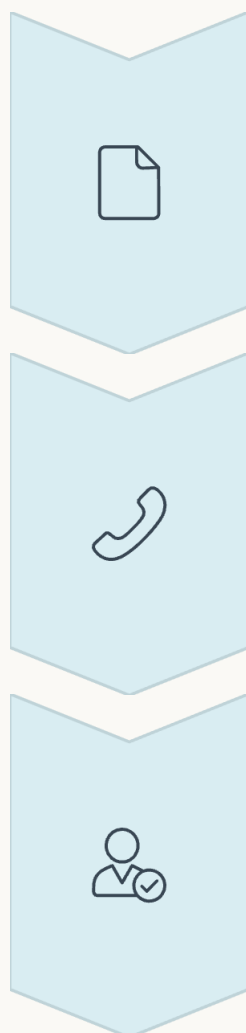
2184 / 5180

Poradnia medycyny paliatywnej

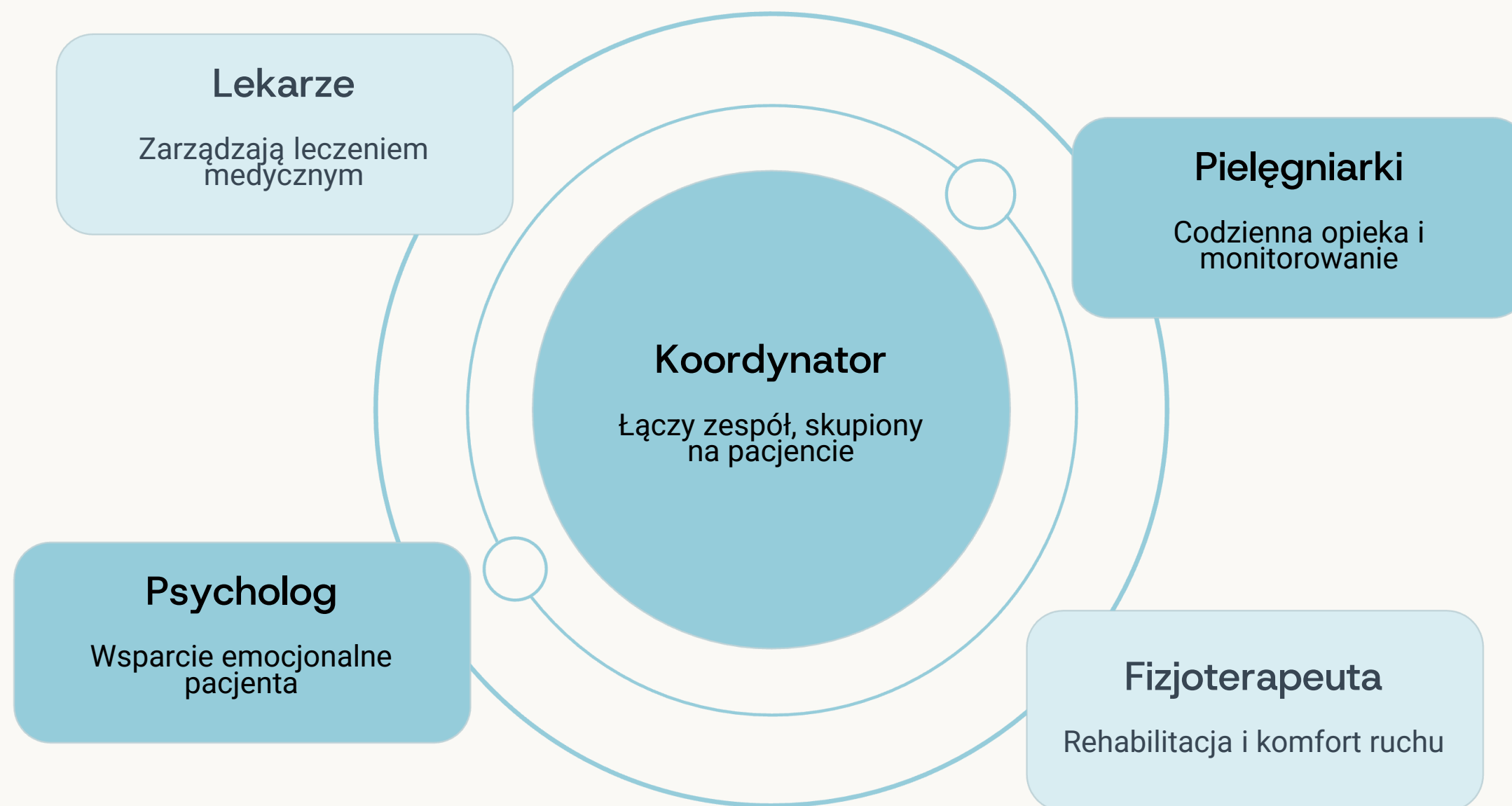
1180

Pacjentom objętym opieką hospicjum domowego nie przysługują jednocześnie świadczenia:

- pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej w warunkach domowych
- z zakresu rehabilitacji leczniczej udzielane w warunkach domowych
- tlenoterapii, wentylacji mechanicznej (w tym także nieinwazyjnej) w warunkach domowych
- poradni medycyny paliatywnej
- innego hospicjum domowego
- kompleksowej opieki pielęgniarstwa (KOP) w ramach opieki przejściowej (poszpitalnej leczenia ran, stomijnej i urologicznej – do 10 porad w okresie 14-60 dni)

Organizacja zespołu opieki paliatywnej

Schemat przedstawia rolę koordynatora jako centralnego punktu łączącego wszystkich specjalistów w zespole interdyscyplinarnym. Pacjent i jego rodzina pozostają w centrum uwagi całego zespołu.

Wyzwania i bariery w organizacji opieki paliatywnej

Niedobór personelu

Brak wystarczającej liczby lekarzy specjalistów medycyny paliatywnej oraz pielęgniarek z odpowiednimi kwalifikacjami – szczególnie w mniejszych ośrodkach.

Dostępność sprzętu i leków

Problemy z terminowym zaopatrzeniem w nowoczesny sprzęt medyczny, materace przeciwoleżynowe oraz leki przeciwbólowe o kontrolowanym dostępie.

Bariery komunikacyjne

Trudności w edukacji rodzin pacjentów, obawy przed tematem śmierci i niewystarczająca wiedza społeczna o możliwościach opieki paliatywnej.

Przykładowy wzór planu opieki paliatywnej

Cele leczenia

Określenie priorytetów: łagodzenie bólu, kontrola duszności, wsparcie psychiczne i duchowe, poprawa jakości życia w ostatnim okresie.

Harmonogram

Plan wizyt lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty. Częstotliwość konsultacji psychologicznych i duchowych – dostosowane do indywidualnych potrzeb.

Zasoby medyczne

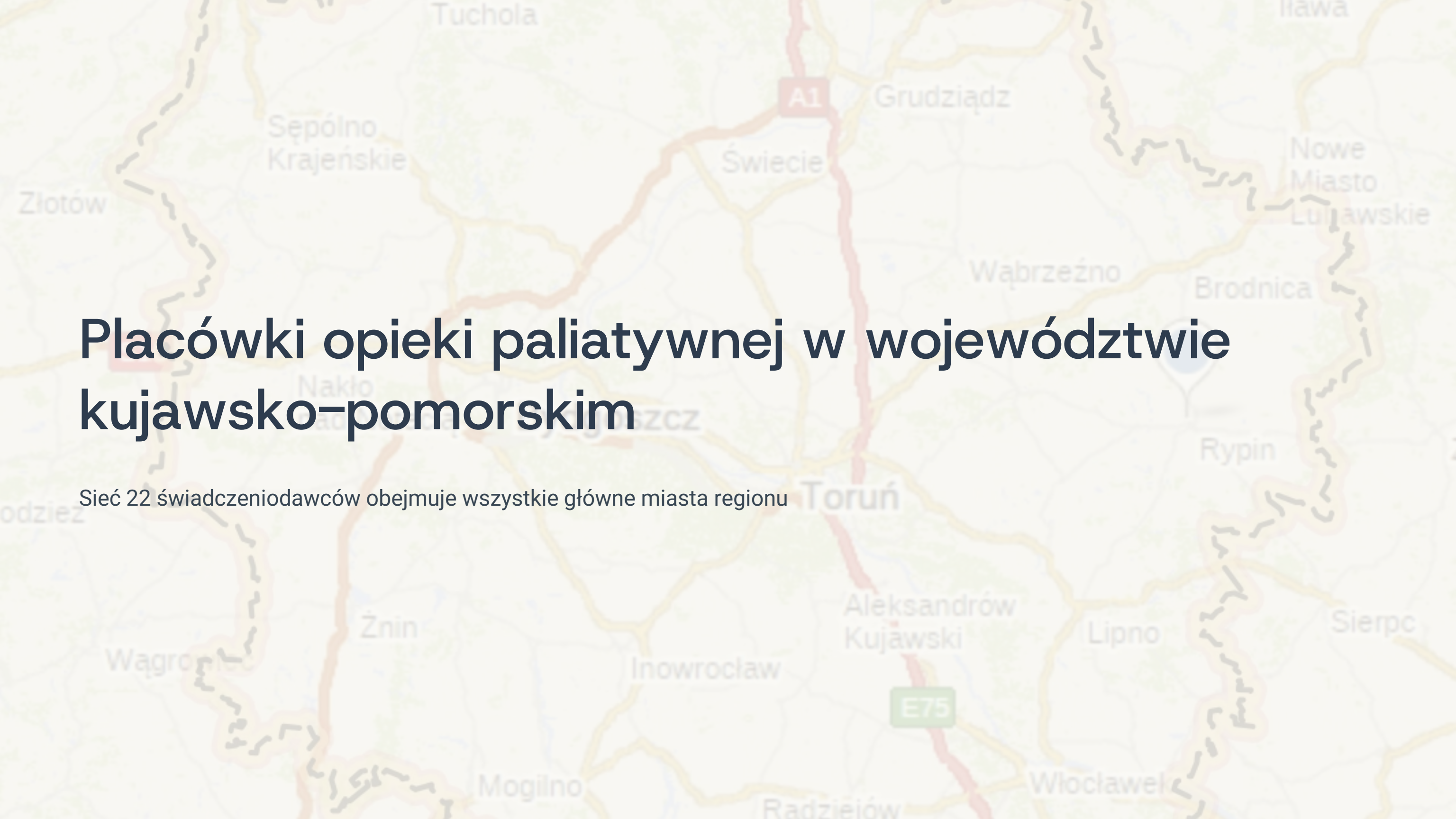
Lista przepisanych leków, informacje o sprzęcie medycznym w domu, kontakty alarmowe i procedury postępowania w nagłych przypadkach.

Współpraca z innymi placówkami i instytucjami

Efektywna opieka paliatywna wymaga ścisłej koordynacji z poradniami specjalistycznymi, szpitalami powszechnymi, ośrodkami rehabilitacji oraz placówkami opieki długoterminowej. Rola wolontariatu i organizacji pozarządowych jest nieoceniona w zapewnieniu wsparcia emocjonalnego i praktycznego dla pacjentów oraz ich rodzin.

A map of the Kujawsko-Pomorskie voivodeship in Poland, showing major cities and roads. The map is light yellow with orange and red lines representing roads. Major cities like Toruń, Świecie, and Włocławek are labeled. A dashed black line outlines the voivodeship's border. The title is overlaid on the map.

Placówki opieki paliatywnej w województwie kujawsko-pomorskim

Sieć 22 świadczeniodawców obejmuje wszystkie główne miasta regionu

Opieka paliatywna w Bydgoszczy

Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza

Adres: ul. M. Skłodowskiej-Curie 9, 85-094 Bydgoszcz

Telefon: 52 585 40 00

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Hospicjum im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki przy Parafii św. Polskich Braci Męczenników

Adres: ul. Biniaka 3, 85-862 Bydgoszcz

Telefon: 52 361 48 50

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe
- oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne

NZOZ Dom Sue Ryder prowadzony przez PALLMED Sp. z o. o.

Adres: ul. Roentgena 3, 85-368 Bydgoszcz

Telefon: 52 329 00 95

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Bydgoszcz
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Mogilno
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Żnin
- hospicjum domowe dla dzieci
- oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Opieka paliatywna w Toruniu

Centrum Pielęgnacji Caritas Diecezji Toruńskiej

Adres: ul. Wyszyńskiego 7/9, 87-100
Toruń

Telefon: 56 659 03 97

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Centrum Opieki Medycznej w Toruniu (Hospicjum „Światło”)

Adres: ul. Grunwaldzka 64, 87-100 Toruń

Telefon: 56 453 52 070

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Toruń
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Chełmno
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Wąbrzeźno
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Golub-Dobrzyń
- hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Brodnica
- oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Fundacja Hospicjum Nadzieja

Adres: ul. Włocławska 169B, 87-100 Toruń

Telefon: 56 652 96 67

Zakres działalności:

- hospicjum domowe dla dzieci

Opieka paliatywna we Włocławku

NZOZ Zespół Opieki Domowej Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział we Włocławku

Adres: ul. Wolność 44, 87-800
Włocławek

Telefon: 54 412 22 71

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe
- hospicjum domowe dla dzieci

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku

Adres: ul. Wieniecka 49, 87-800
Włocławek

Telefon: 54 414 04 00

Zakres działalności:

- oddział medycyny
paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy

Adres: ul. Szpitalna 7, 87-800
Włocławek

Telefon: 54 411 70 80

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Opieka paliatywna w Grudziądzu i Golubiu-Dobrzyniu

Grudziądz – Regionalny Szpital Specjalistyczny im. dr Władysława Biegańskiego

Adres: ul. Rydygiera 15/17, 86-300 Grudziądz

Telefon: 56 641 48 59 (Oddział Medycyny Paliatywnej)

Informacja: 56 641 44 44

E-mail: kancelaria@bieganski.org

Zakres działalności:

- oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Grudziądz – M.P.S.-MED Sp. z o. o.

Adres: ul. Wiejska 16, 86-300 Grudziądz

Telefon: 56 451 71 02

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe
- hospicjum domowe dla dzieci

Golub-Dobrzyń – Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II – Hospicjum „Światło” z Torunia (hospicjum domowe – Zespół Opieki Domowej Golub-Dobrzyń)

Telefon: 56 651 14 37

E-mail: rejestracja@hospicjum.torun.pl

Zakres działalności:

Obsługiwany przez Centrum Opieki Medycznej w Toruniu (Hospicjum „Światło”) – Zespół Opieki Domowej Golub-Dobrzyń

Opieka paliatywna w Rypinie i Lipnie

Rypin – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Adres: ul. 3 maja 2, 87-500 Rypin

Telefon: 54 230 87 93

Zakres działalności:

- hospicjum domowe
- oddział medycyny
paliatywnej/hospicjum
stacjonarne

Lipno – NZOZ „WIMED” Jolanta Wiśniewska

Adres: Dębowa 21, 87-600 Lipno

Telefon: 54 288 68 10

E-mail: wimed@list.pl

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Lipno – NZOZ „Szpital Lipno” Sp. z o. o.

Adres: ul. Nieszawska 6, 87-600
Lipno

Telefon: 54 288 02 00

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Opieka paliatywna w Radziejowie, Aleksandrowie Kujawskim i Inowrocławiu

Radziejów – NZOZ "WIE-MED" Wiesława Juszczyńska

Adres: ul. Dolna 22, 88-200 Radziejów

Telefon: 54 285 45 68

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Aleksandrów Kujawski – NZOZ „Przychodnia Rodzinna” – Edyta Stefaniak-Mansour

Adres: ul. Słowackiego 20A, 87-700

Aleksandrów Kujawski

Telefon: 54 282 85 11

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Inowrocław – Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Ludwika Błazka

Adres: ul. Poznańska 97, 88-100

Inowrocław

Telefon: 52 354 55 00

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe
- oddział medycyny
paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Opieka paliatywna w Świeciu, Nakle nad Notecią i Więcborku

Świecie – Nowy Szpital Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Adres: ul. Wojska Polskiego 126, 86-100
Świecie

Telefon: 41 240 16 52

Zakres działalności:

- hospicjum domowe
- oddział medycyny
paliatywnej/hospicjum stacjonarne

Nakło nad Notecią – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDICUS" Sp. z o.o.

Adres: os. B. Chrobrego 15, 89-100
Nakło nad Notecią

Telefon: 52 385 24 73

Zakres działalności:

- poradnia medycyny paliatywnej
- hospicjum domowe

Więcbork – NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku prowadzony przez Gminne Centrum Medyczne PROVITA Sp. z o.o.

Adres: ul. Powstańców Wlkp. 2A, 89-410
Więcbork

Telefon: 52 389 71 01

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Opieka paliatywna w Tucholi i Sępólnie Krajeńskim

Tuchola – Stowarzyszenie "Hospicjum im. Św. Małgorzaty" – Organizacja Katolicka przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Bożego Ciała

Adres: Świecka 27, 89-500 Tuchola

Telefon: 52 336 57 67

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Sępólno Krajeńskie – Stacja Opieki Długoterminowej Caritas

Adres: Kościelna 8, 89-400 Sępólno Krajeńskie

Telefon: 52 388 17 69

Zakres działalności:

- hospicjum domowe

Przyszłość opieki paliatywnej

Integracja opieki

Łączenie opieki domowej i stacjonarnej w jeden spójny system – płynne przejścia między formami opieki.

Telemedycyna

Rozwój zdalnych konsultacji i monitoringu parametrów życiowych pacjenta – większa dostępność specjalistów.

Świadomość społeczna

Rosnąca wiedza o prawach pacjenta i możliwościach opieki paliatywnej – kluczowa rola koordynatorów w edukacji.

Opieka z empatią i profesjonalizmem

Prawdziwa opieka paliatywna to połączenie najwyższych standardów medycznych z głęboką empatią i szacunkiem dla godności każdego człowieka.

Podsumowanie i kluczowe rekomendacje dla koordynatorów

1

Znajomość lokalnych zasobów

Koordynator musi doskonale znać dostępne placówki, procedury zgłoszeniowe i możliwości finansowania – to podstaowa efektywnej organizacji opieki.

2

Budowanie zespołu

Efektywna komunikacja, jasny podział ról i wzajemne wsparcie specjalistów są fundamentem wysokiej jakości opieki paliatywnej.

3

Stałe doskonalenie

Systematyczne uczestnictwo w szkoleniach, śledzenie nowinek medycznych i regularna ewaluacja jakości opieki to obowiązek każdego koordynatora.

4

Komunikacja z pacjentem i rodziną

Wyjaśnianie, że opieka paliatywna to wsparcie, nie rezygnacja z leczenia. Współpraca z lekarzem prowadzącym buduje zaufanie.

Dziękuję za uwagę!

Opieka paliatywna to nie tylko medycyna – to sztuka towarzyszenia w najtrudniejszych chwilach.

Ilustracje stworzone przy pomocy generatywnej sztucznej inteligencji (AI)

